

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1529/2018
20.05.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., село ..., чији је пуномоћник Раденко Главоњић адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство унутрашњих послова - Полицијска управа Краљево, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Краљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2637/16 од 07.07.2017. године, у седници већа одржаној дана 20.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2637/16 од 07.07.2017. године у трећем и четвртном ставу изреке, тако што **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да на име накнаде материјалне штете - изгубљеног прихода због смањене могућности обављања допунске пољопривредне делатности у периоду од 01.08.2011. године до 17.05.2014. године, исплати тужиоцу износ од 285.114,00 динара са законском затезном каматом од 17.05.2014. године и да му почев од 17.05.2014. године па убудуће плаћа ренту у износу од 7.920,00 динара месечно, најкасније до 10-тог у месецу за претходни месец, а заостале износе ренте одједном, све у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужена да на име трошкова поступка по ревизији исплати тужиоцу износ од 87.700,00 динара у року од 15 дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2637/16 од 07.07.2017. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Краљеву П1 191/15 од 21.04.2016. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да на име накнаде материјалне штете претрпљене повредом на раду од 05.10.2010. године, а по основу издатака за ангажовање трећих лица ради обављања пољопривредне делатности као допунске у периоду од 05.10.2010. године до 01.08.2011. године, исплати тужиоцу износ од 147.050,00 динара са законском затезном каматом од 17.05.2014. године до исплате у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, док је део захтева за разлику од износа досуђеног овим ставом изреке до потраживаног износа у висини од 492.200,00 динара, за износ од 344.150,00 динара са законском затезном каматом од 17.05.2014. године до исплате, одбијен као

неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да исплати тужиоцу накнаду материјалне штете претрпљене услед повреде на раду код тужене дана 05.10.2010. године, у висини изгубљеног прихода због смањене могућности обављања пољопривредне делатности као допунске за период од 01.08.2011. године до 17.05.2014. године, у износу од 285.114,00 динара са законском затезном каматом од 17.05.2014. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена на исплату накнаде штете у виду ренте због смањене могућности обављања пољопривредне делатности као допунске, у износу од 7.920,00 динара месечно, најкасније до 10-тог у месецу за претходни месец почев од 17.05.2014. године па убудуће до измене одлуке, уз исплату заосталих зарада у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да на име трошкова парничног поступка исплати тужиоцу износ од 537.020,95 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде под претњом принудног извршења.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, трећег и четвртог става изреке, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 3. и члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводима тужиоца да су разлози због којих је другостепени суд одбио тужбени захтев нејасни, указује се на постојање битне повреде одредаба парничног поступка из тачке 12. става 2. тог члана, која није законски разлог за ревизију. По оцени Врховног касационог суда, нису основани наводи ревизије о битним повредама одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињеним у другостепеном поступку, јер је другостепени суд правилност првостепене пресуде испитивао у границама разлога наведених у жалби тужене - учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП и погрешне примене материјалног права, а присуство тужиоца на дан објављивања пресуде евидентирано је у записнику од 13.07.2017. године.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац се повредио у току рада, полагања обавезног испита из оперативних вештина и задобио тешку телесну повреду, прелом потколенице. У настанку повреде нема тужиочевог доприноса. Правноснажном пресудом тужиоцу је досуђена накнада нематеријалне штете и материјалне штете - трошкови лечења. Тужилац се бави пољопривредом као допунском делатношћу, на имању у селу ... укупне површине 2ха 23а 14м² које је претежно, у површини од 1ха 56а 17м², под засадом воћа, углавном шљиве различитих сорти и старости, а власник је и 1/5 делова парцеле у КО ... са које убира орахе. Пољопривредну делатност тужилац обавља уз помоћ супруге и ангажовањем радне снаге. Учесће тужиоца у обради имања

износи 70%, његове супруге 10% а ангажоване радне снаге 20%. Тужилац узима у закуп и воћњак површине 50а са којег бере шљиве за печење ракије, коју дели на једнаке делове са власником воћњака. Рад у пољопривреди захтева велики напор - дуже ходање, појачану активност свих група мишића, стални нефизиолошки, принудни положај тела (савијање, чучање, прегипање) и боравак у неповољним климатским условима. Након повређивања радна способност тужиоца за обављање послова у пољопривреди умањена је за 15%. Приход који тужилац остварује радом на свом имању и имању узетом у закуп, по одбитку свих трошкова, у периоду од 01.08.2011. године до 17.05.2014. године (три бербе) износи 905.152,00 динара. У стицању овог прихода тужилац је учествовао са 70%, са износом од 633.587,50 динара. Због умањене радне способности за обављање пољопривредне делатности изгубљени приход у означеном периоду износи 285.114,00 динара - годишње 95.038,00 динара, а висина месечне ренте је 7.920,00 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је закључио да захтев тужиоца за накнаду материјалне штете - изгубљеног прихода због смањене могућности обављања допунске пољопривредне делатности, није основан. Одлуку о том захтеву суд је донео применом члана 189. став 1. и 3. Закона о облигационим односима, са образложењем да се измакла корист одређује према добитку који би оштећени основано остварио према свом уобичајеном начину живота и рада да није било штетне радње или пропуштања. Тужилац, након повређивања и протекла времена у којем је био потпуно неспособан за рад, наставио је да обрађује имање на исти начин како је то чинио и пре штетног догађаја, а изузев изведених доказа није предложио друге доказе на околност да је због повреде на раду изгубио приход у траженој висини, у складу са чланом 231. ЗПП. Применом исте одредбе о терету доказивања другостепени суд је одбио и тужбени захтев за исплату ренте у складу са чланом 195. став 2. Закона о облигационим односима.

По становишту Врховног касационог суда, основано се тужиочевом ревизијом указује да у овом спору другостепени суд није правилно применио материјално право.

Наиме, у овом случају нема места примени члана 189. став 1. и 3. Закона о облигационим односима јер тужбеним захтевом није тражена измакла корист, као врста материјалне штете која се састоји у повећању имовине тужиоца. Тужбом је тражена накнада материјалне штете у складу са чланом 195. став 2. наведеног закона, којом је предвиђена обавеза одговорног лица да надокнади штету лицу којем је због телесне повреде или нарушења здравља, радна способност потпуно или делимично смањена, ако повређени због тога трпи штету у виду изгубљене или смањене зараде.

Тужилац се на свом имању и имању које узима у закуп бави пољопривредом као допунском делатношћу, и приход који тако оствари, сразмерно уложеном раду, представља његову зараду. Услед телесне повреде, за чији настанак тужена одговара у складу са чланом 164. Закона о раду, тужиочева радна способност за обављање послова у пољопривреди трајно је умањена за 15%. Висина штете - изгубљене зараде и ренте утврђена је вештачењем уз вођење рачуна о битним околностима: површини земље

коју домаћинство тужиоца има у својини и обрађује, и површини земље коју узима у закуп; структури пољопривредног поседа - култури земљишта; броју чланова породичног домаћинства и њиховој радној способности; годишњем приходу домаћинства оствареног пољопривредном делатношћу након умањења за трошкове производње; доприносу сваког члана домаћинства и ангажованих трећих лица у стварању те зараде.

Следствено изложеном, по становишту Врховног касационог суда, тужиочево потраживање накнаде материјалне штете - изгубљене зараде и ренте, основано је у висини утврђеној налазом вештака пољопривредне струке на који тужена није имала конкретне преимедбе. Због тога није прихватљив став другостепеног суда да је тужбени захтев у том делу требало одбити зато што тужилац није доказао постојање и висине штете, по правилу о терету доказивања.

Из тих разлога, применом члана 164. Закона о раду и члана 195. Закона о облигационим односима одлучено је као у првом ставу изреке.

Тужилац има право на трошкове поступка по ревизији, у смислу члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП, у укупном износу од 87.700,00 динара, и то за: састав ревизије у износу од 12.000,00 динара, судску таксу за ревизију у износу од 30.100,00 динара и судску таксу за одлуку по ревизији у износу од 45.600,00 динара. Сходно изложеном, на основу члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић